

SÄHKÖISTYS- JA SÄHKÖASENNUSALAN TYÖEHTOSOPIMUS 2023-2025 ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

Aika	2.5.2023
Paikka	Sähkötekniset työnantajat STTA ry:n toimisto Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n toimisto Sähköalojen ammattiliitto ry:n toimisto
Läsnä	Esa Larsén, Sähkötekniset työnantajat STTA ry Aki Raudas, Palvelualojen työnantajat PALTA ry Sauli Väntti, Sähköalojen ammattiliitto ry Hannu Luukkonen, Sähköalojen ammattiliitto ry Jari Kiviluoma, Sähköalojen ammattiliitto ry

1 Lähtökohdat

Allekirjoittaneet järjestöt, Sähkötekniset työnantajat STTA ry, Palvelualojen työnantajat PALTA ry ja Sähköalojen ammattiliitto ry ovat 31.3.2023 hyväksyneet 28.3.2023 saavutetun neuvottelutuloksen Sähköistys- ja sähköasennusalan työehtosopimukseksi ajalle 1.4.2023 – 31.3.2025.

Tällä pöytäkirjalla osapuolet sopivat uudistavansa 31.3.2023 saakka voimassa olleen Sähköistys- ja sähköasennusalan työehtosopimuksen määräykset tässä allekirjoituspöytäkirjassa todetuin muutoksin olemaan voimassa kohdassa 2 mainittuna aikana ja tavalla.

2 Sopimuskausi ja sopimuksen voimassaolo

Työehtosopimus on voimassa ajalla 1.4.2023–31.3.2025.

Työehtosopimus on voimassa 31.3.2025 jälkeenkin vuoden kerrallaan, ellei sitä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu viimeistään kahta kuukautta ennen työehtosopimuksen päättymistä.

Työehtosopimuksen irtisanomista koskeva ilmoitus on kirjallisesti toimitettava 31.1.2025 mennessä muille sopijaosapuolille.

Uudesta työehtosopimuksesta neuvoteltaessa ovat aiemman työehtosopimuksen määräykset voimassa niin kauan, kunnes uusi työehtosopimus on tehty tai sopimusneuvottelut muuten ovat päättyneet.

3 Palkantarkistukset vuonna 2023

3.1 Aika- ja urakkapalkat

Työntekijöiden henkilökohtaisia aikapalkkoja ja sovittuja kuukausipalkkoja korotetaan 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 4,8 % suuruisella yleiskorotuksella.

Muunnettuja kuukausipalkkoja korotetaan 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien siten, että mainittuna ajankohtana edellisessä kappaleessa kuvatulla tavalla korotettu työntekijän henkilökohtainen aikapalkka kerrotaan työehtosopimuksen 8 § A kohdan A 5 mukaisella kertoimella.

Sähköistys- ja sähköasennusalan urakkahinnoittelun (1.6.2015) urakkahinnoittelukerrointa korotetaan 4,8 % 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien.

Työehtosopimuksen 8 § B kohdan 5.2.1 mukaista huoneistokohtaista asuntotuotanto- ja lisäpistehintaa korotetaan 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 4,8 %.

Vapaasti hinnoiteltuja, ns. könttäurakoita ja asuntotuotantohinnoitteluun perustuvia urakoita korotetaan jäljellä olevan työmäärän osalta 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 4,8 %.

3.2 Palkkataulukot

Perustuntipalkkataulukkoa, henkilökohtaista aikapalkka -taulukkoa, urakan takuupalkkoja sekä keskeytysajan, neuvotteluajan ja aloittamisvaiheen palkkoja sekä 8 § B 5.2 mukaista tavoiteansiota korotetaan 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 4,8 %:lla.

3.3 Lisät

Työehtosopimuksen 7 §:n 3.5 ja 3.6 kohtien vuorolisiä, 7 §:n 14.3 kohdan mukaista lisää, 8 § B 7.2.9 kohdassa sekä 11 ja 12 §:ssä tarkoitettuja lisiä korotetaan 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 4,8 %:lla.

Työehtosopimuksen 8 § A kohdan 3 mukaista erityistyölisää sekä paikallisesti sovittuja lisiä korotetaan 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 4,8 %:lla, ellei paikallisesti toisin sovita.

3.4 Pääluottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle maksettavat korvaukset

Korotetaan pääluottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle maksettavaa korvausta 6,0 %:lla 1.8.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien.

3.5 Korvauskeskituntiansio

Työehtosopimuksen 9 §:n mukaisen korvauskeskituntiansion korotusprosentti on ajalla 1.4.2023 – 31.3.2024 3,7 %.

4 Palkantarkistukset vuonna 2024

4.1 Aika- ja urakkapalkat

Työntekijöiden henkilökohtaisia aikapalkkoja ja sovittuja kuukausipalkkoja korotetaan 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 1,2 % suuruisella yleiskorotuksella.

Muunnettuja kuukausipalkkoja korotetaan 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien siten, että mainittuna ajankohtana edellisessä kappaleessa kuvatulla tavalla korotettu työntekijän henkilökohtainen aikapalkka kerrotaan työehtosopimuksen 8 § A kohdan A 5 mukaisella kertoimella.

Sähköistys- ja sähköasennusalan urakkahinnoittelun (1.6.2015) urakkahinnoittelukerrointa korotetaan 1,2 % 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien.

Työehtosopimuksen 8 § B kohdan 5.2.1 mukaista huoneistokohtaista asuntotuotanto- ja lisäpistehintaa korotetaan 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 1,2 %.

Vapaasti hinnoiteltuja, ns. könttäurakoita ja asuntotuotantohinnoitteluun perustuvia urakoita korotetaan jäljellä olevan työmäärän osalta 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 1,2 %. Korotus toteutetaan 8 § B kohdan 9.2.2 mukaan.

4.2 Palkkataulukot

Perustuntipalkkataulukkoa, henkilökohtaista aikapalkka -taulukkoa, urakan takuupalkkoja sekä keskeytysajan, neuvotteluajan ja aloittamisvaiheen palkkoja sekä 8 § B 5.2 mukaista tavoiteansiota korotetaan 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 1,2 %:lla.

4.3 Lisät

Työehtosopimuksen 7 §:n 3.5 ja 3.6 kohtien vuorolisiä, 7 §:n 14.3 kohdan mukaista lisää, 8 § B 7.2.9 kohdassa (uudistetut määräykset 8 § B 7.2 ja 7.3) sekä 11 ja 12 §:ssä tarkoitettuja lisiä korotetaan 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 1,2 %:lla.

Työehtosopimuksen 8 § A kohdan 3 mukaista erityistyölisää sekä paikallisesti sovittuja lisiä korotetaan 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 1,2 %:lla, ellei paikallisesti toisin sovita.

4.4 Korvauskeskituntiansio

Työehtosopimuksen 9 §:n mukaisen korvauskeskituntiansion korotusprosentti on ajalla 1.4.2024 – 31.3.2025 2,6 %.

5 TEKSTIMUUTOKSET

5.1 Eräiden teksti- ja hinnoittelumuutosten poikkeava voimaantuloajankohta

Työehtosopimuksen seuraavat tekstimuutokset tulevat voimaan työehtosopimuksen yleisestä voimaantuloajankohdasta poiketen seuraavasti.

Työehtosopimuksen 8 § B kohtien 7-12 muutokset

Urakkatyötä koskevia työehtosopimuksen 8 § B kohtien 7–12 muuttuneita määräyksiä on oikeus ja velvollisuus soveltaa tilaajalle 1.9.2023 tai sen jälkeen tarjottavissa töissä.

Työnantajan ja työhönottopaikan työntekijöitä edustavan pääluottamusmiehen tekemällä kirjallisella sopimuksella voidaan sopia, että oikeus ja velvollisuus muutosten soveltamiseen alkaa kaikissa työhönottopaikan urakalla tehtävissä töissä jo ennen ajankohtaa 1.9.2023.

Paikallisessa sopimuksessa tulee lähemmin yksilöidä se päivä, josta alkaen tilaajalle tarjottaviin töihin muuttuneita määräyksiä on oikeus ja velvollisuus soveltaa.

Pääluottamusmiehen tekemä sopimus koskee kaikkia työhönottopaikan urakkatyökohteita.

Työehtosopimuksen 18 § B kohtien 1-3 muutokset

Perhevapaita koskevia työehtosopimuksen 18 §:n kohtien 1–3 määräyksiä noudatetaan muuttuneessa muodossaan sairausvakuutuslain mukaisiin raskaus- ja vanhempainvapaisiin, jotka alkavat työehtosopimuksen voimaantuloajankohtana 1.4.2023 tai sen jälkeen.

5.2 Tekstimuutokset

6 § TYÖSUHDETURVA

Muutetaan 6 § kohta 8.3 kuulumaan seuraavasti:

8.3 Työntekijän muutosturva

Jolleivät työnantaja ja työntekijä työnantajan irtisanottua työsopimuksen työsopimuslain (55/2001) 7. luvun 3 §:ssä tai 7 §:ssä tarkoitetuilla perusteilla ole sopineet muuta, työntekijällä on oikeus vapaaseen täydellä palkalla osallistua julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta säädetyn lain (916/2012) tarkoittaman työllistymisohjelman laatimiseen, sen mukaiseen

työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, harjoitteluun ja työssä oppimiseen tai oma-aloitteeseen tai viranomaisaloitteeseen työpaikan hakuun ja työhaastatteluun tai uudelleensijoitusvalmennukseen.

Työntekijät, jotka ovat irtisanomishetkellä täyttäneet vähintään 55 vuotta, saavat käyttää työllistymisvapaata myös julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (670/2022) 5 a luvussa tarkoitettuun muutosturvakoulutukseen sekä osaamis- ja työkykykartoituksen tekemiseen.

Työllistymisvapaan pituus määräytyy työntekijän iän ja työsuhteen pituuden mukaan seuraavasti:

Työntekijän ikä irtisanomishetkellä enintään 54 vuotta	Työntekijän ikä irtisanomishetkellä vähintään 55 vuotta
a) enintään 5 päivää, jos työntekijän työsuhde on kestänyt enintään 4 vuotta	a) enintään 5 päivää, jos työntekijän työsuhde on kestänyt enintään 4 vuotta
b) enintään 10 päivää, jos työntekijän työsuhde on kestänyt yli 4, mutta enintään 8 vuotta	b) enintään 15 päivää, jos työntekijän työsuhde on kestänyt yli 4, mutta enintään 8 vuotta
c) enintään 20 päivää, jos työntekijän työsuhde on kestänyt yli 8 vuotta	c) enintään 25 päivää, jos työntekijän työsuhde on kestänyt yli 8 vuotta

Työntekijän on ennen työllistymisvapaan tai sen osan käyttämistä ilmoitettava siitä ja vapaan perusteesta työnantajalle niin hyvissä ajoin kuin mahdollista sekä pyydettyä esitettävä vapaamuotoinen selvitys vapaan pitämisestä. Työllistymisvapaan käyttämisestä ei saa aiheutua työnantajalle merkittävää haittaa.

Pöytäkirjamerkintä:

Täydellä palkalla tarkoitetaan korvauskeskituntiansiota.

— — —

8 § B URAKKAPALKAT

Muutetaan kohdat 7–12 seuraavaan muotoon:

7 Urakkatyön sisältämät työt ja osapuolten veloitteet

7.1 Yleistä

Sopijaosapuolet ovat velvollisia yhteisesti huolehtimaan urakkatyön yleisestä edistymisestä siten, ettei urakkatyön sopimuksellinen luonne vaarannu.

Urakkatyö on pyrittävä suorittamaan oikea-aikaisesti kunkin työkohteen edistymisen mukaisessa järjestyksessä.

7.2 Kärkimies ja varakärkimies

Työnantajan on nimettävä kuhunkin alkavaan urakkatyökohteeseen kärkimies, joka edustaa työryhmää työmaalla. Kärkimiehelle eivät kuulu varsinaiseen työjohtoalueeseen kuuluvat tehtävät.

Kärkimiehen tulee olla yritykseen työsuhteessa oleva henkilö.

Kärkimiehiä nimettäessä yrityksen työntekijöiden näkemykset huomioidaan.

Työntekijä voi toimia vain yhden urakkatyökohteen kärkimiehenä kerrallaan. Poikkeuksena on tapaus, jolloin kärkimies uudelle työmaalle siirtyessään hoitaa ylimenovaiheessa kärkimiestehtäviä molemmilla työmailla.

Kärkimiehelle on nimettävä varamies heti työn alkaessa tai viimeistään siinä vaiheessa, kun kärkimies joutuu tilapäisesti jättämään tehtävänsä. Kun varamies ryhtyy hoitamaan tehtävää, työryhmälle ilmoitetaan syy tähän sekä todetaan varamiehen kärkimiestehtävän kestoaika.

Varamiehellä on tehtävässäoloaikanaan samat oikeudet ja velvollisuudet kuin varsinaisella kärkimiehelläkin.

Mikäli kärkimies estyy hoitamasta tehtävää pysyvästi, tulee työmaalle nimetä uusi kärkimies. Mikäli varamies nimetään hoitamaan kärkimiestehtävää pysyvästi, tulee tälle nimetä uusi varamies.

Kärkimiehelle tai hänen varamiehelleen maksetaan urakan ulkopuolella kärkimieslisää jäljempänä mainittujen tehtävien hoitamisesta seuraavan taulukon mukaan siinä mainittuna päivänä tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta seuraavasti:

Työryhmän jäsenmäärä	1.4.2023 – 31.7.2023 €/h	1.8.2023 – 31.5.2024 €/h	1.6.2024 – 31.3.2025 €/h
1–2	0,38	0,40	0,40
3–6	0,59	0,62	0,63
7–10	0,93	0,97	0,98
11–12	1,19	1,25	1,27
13–20	1,61	1,69	1,71
yli 20	2,54	2,66	2,69

Katso taulukon soveltamisen osalta kohta 7.4.

Matka- ja odotusajalta tms. ei kärkimieslisää makseta.

7.3 Lisäkärkimiehet

Neuvottelut lisäkärkimiehestä on aloitettava, kun työryhmän jäsenmäärä ylittää kahdeksan asentajaa. Kun työryhmän jäsenmäärä ylittää 11 asentajaa, on

nimettävä lisäkärkimies.

Suuriin työkohteisiin voi olla tarpeellista nimetä useampia lisäkärkimiehiä ja näille mahdollisia varamiehiä. Tällaisesta menettelystä sovitaan erikseen.

Lisäkärkimiehille tai heidän varamiehilleen tehtävän hoitamisen ajalta urakan ulkopuolella maksettavat lisät ovat taulukossa mainittuna päivänä tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta seuraavat:

Lisäkärkimiehen kärkimiestehtävien piirissä olevien työntekijöiden lukumäärä	1.4.2023 – 31.7.2023 €/h	1.8.2023 – 31.5.2024 €/h	1.6.2024 – 31.3.2025 €/h
1–2	0,38	0,40	0,40
3–6	0,59	0,62	0,63
7–10	0,93	0,97	0,98
yli 10	1,19	1,25	1,27

Katso taulukon soveltamisen osalta kohta 7.4.

Matka- ja odotusajalta tms. ei lisäkärkimiehen lisää makseta.

7.4 Kärkimieslisän ja lisäkärkimieslisän muuttuminen työryhmän kokoonpanon vaikutuksesta

Kärkimieslisän ja lisäkärkimieslisän maksun aloittaminen tai lisän suuruuden muuttuminen työryhmän jäsenmäärän noustessa taulukon seuraavan portaan vähimmäismäärään edellyttää, että työryhmän jäsenmäärä säilyy vähintään viikon ajan taulukon edellyttämänä vähimmäismääränä. Lisän maksaminen, taulukon osoittaman määräisenä alkaa, siitä viikon pituisen ajanjakson ensimmäisestä päivästä, jolloin taulukon edellyttämä maksuperusteen mukainen urakkatyöryhmän vähimmäisjäsenmäärä täyttyi.

Mikäli työryhmän jäsenmäärä laskee, muuttuu kärkimieslisän ja lisäkärkimieslisän suuruus kahden viikon portaissa siten, että seuraavan portaan edellyttämää lisää aletaan maksaa, kun em. aika on kulunut.

7.5 Kärkimiehen ajankäytön hyvittäminen urakkatyöryhmälle

Urakkatyöryhmän jäsenmäärän kohotessa kolmeen korvataan urakkatyöryhmälle osa kohdan 7.2 tarkoittaman kärkimiehen urakan jaossa

huomioitavasta työajasta urakan keskituntiansion (9.3.1) mukaan urakan ulkopuolella seuraavasti:

Urakkatyöryhmän jäsenmäärä	Urakkatyöryhmälle korvattava aika kärkimiehen työajasta
3–5	10 %
6–10	20 %
11–15	30 %
16–20	40 %
yli 20	50 %

Kärkimiehen ajankäytön hyvittäminen alkaa, kun työryhmän jäsenmäärä on viikon pituisen ajan vähintään kolme. Korvattavan aikahyvityksen määrä nousee, kun työryhmän jäsenmäärä kasvaa taulukon seuraavan portaan vähimmäisjäsenmäärään ja jäsenmäärä säilyy vähintään viikon ajan taulukon edellyttämällä tasolla. Aikahyvityksen maksaminen alkaa ja maksettava määrä nousee, siitä viikon pituisen ajanjakson ensimmäisestä päivästä, jolloin maksuperusteen mukainen urakkatyöryhmän vähimmäisjäsenmäärä täyttyi.

Työryhmän jäsenmäärän laskiessa alenee aikahyvityksen määrä kahden viikon portaissa. Hyvitysportaan vähimmäisjäsenmäärän alittuessa ja jäsenmäärän säilyessä vähintään kaksi viikkoa alemmalla portaalla, alenee hyvityksen määrä kahden viikon ajanjakson jälkeen.

7.5.1 Työnjohdon sijoituspaikka työkohteessa

Mikäli sähkötöiden työnjohdon pääasiallinen sijoituspaikka on työkohteessa, ei kohdan 7.5 mukaisia urakan ulkopuolisia prosentteja makseta.

Työnjohdon pääasiallisen sijoituspaikan ollessa työkohteessa, työnantajan tulee ilmoittaa asiasta työmaasopimuksella tai kärkimiehelle työn aikana tehtävällä kirjallisella ilmoituksella. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi mistä ajankohdasta alkaen työnjohto on pääasiallisesti sijoitettuna työkohteeseen hoitamaan kyseistä työmaata. Työnjohdon ja kärkimiehen tulee käydä läpi osapuolten velvoitteet tarpeelliseksi katsottavilta osin. Mahdollisista muutoksista ja niiden voimaantuloajankohdasta ilmoitetaan vastaavalla tavoin.

Tämän kohdan ensimmäisen kappaleen määräystä ei ole tarkoitettu sovellettavaksi siten, että on aihetta epäillä tarkoituksena olevan välttyä hyvittäjästä urakkatyöryhmälle kärkimiehen ajankäyttöä. Mahdollisessa väärinkäyttötilanteessa urakkatyöryhmän on ilmoitettava asiasta viipymättä työn aikana työnantajalle ja yksilöitävä perusteet ilmoitukselleen.

Ellei asiaa saada ratkaistuksi paikallisin neuvotteluin, selvittävät tämän työehtosopimuksen osapuolina olevat järjestöt asian kiireellisesti.

Mikäli työntekijäpuoli on esittänyt yksilöidyt perusteet väärinkäytöstä ja työnantaja kieltäytyy selvittämästä asiaa tai jos järjestöt yhdessä toteavat järjestelyn tarkoituksena olevan välttyä hyvittävästä urakkatyöryhmälle kärkimiehen ajankäyttöä, tulee kärkimiehen ajankäyttö hyvittää urakkatyöryhmälle kohdassa 7.5 mainitun taulukon mukaisesti

7.6 Urakkaan sisältyvät kärkimiehen tehtävät

Urakkatyöryhmän jäsenelle kuuluvien velvoitteiden lisäksi kärkimiehen tehtäviin kuuluu urakkaan sisältyvänä:

- a) jakaa työt urakkatyöryhmän jäsenille sekä ohjata ja valvoa töiden tekemistä suoritusteknisesti
- b) kirjoittaa työryhmänsä tarviketilaukset tarpeen mukaan
- c) kuitata ja vastaanottaa työryhmän käyttöön toimitetut tarvikkeet
- d) valvoa urakkatyöryhmän jäsenten työtuntien oikeaa määrää ja jakautumista eri laskutus- ja palkanmaksuperusteille siten, että työtunnit tulevat oikein merkityiksi työntekijöiden työnantajalle jättämiin tunti-ilmoituksiin
- e) huolehtia, että urakkatyöryhmän jäsenille toimitetaan kohdan 10.4 tarkoittama urakanjakoselvitys
- f) osallistua työryhmän työhön siinä määrin kuin se kärkimiestehtävien hoitamisen lisäksi on mahdollista.

Mikäli työkohteeseen ei ole valittu omaa työsuojeluasiamiestä, kärkimiehen tulee valvoa työntekijöiden edustajana urakkatyöryhmän työterveydellisiä ja työturvallisuusolosuhteita sekä neuvotella niistä tarvittaessa työstä vastaavan henkilön ja työnantajan työsuojelusta vastaavan henkilön kanssa. Näiden tehtävien hoitamista varten työnantaja antaa kärkimiehelle ja työsuojeluasiamiehelle (joka ei ole aiemmin saanut asiaa koskevaa koulutusta/aineistoa) riittävän kirjallisen materiaalin ja tarvittavan opetuksen.

HUOM! Kärkimies tai urakkatyöryhmän jäsen ei ilman erikseen sovittavaa korvausta ole velvollinen edustamaan työnantajaa esim. työmaa-, aikataulu- tai urakoitsijakokouksissa.

Mikäli kärkimiehen tai urakkatyöryhmän jäsenen työtehtäviä lisätään velvollisuudella osallistua edellä mainittuihin kokouksiin, sovitaan siitä työmaasopimuksen liitteellä, josta ilmenee, millä tavoin lisääntynyt työmäärä korvataan urakkatyöryhmälle. Sopimuksesta tulee myös ilmetä, millaista valtuutta he voivat käyttää kokouksissa työnantajan puolesta.

Mikäli kärkimiehen tai urakkatyöryhmän muita tehtäviä lisätään, sovitaan siitä työmaasopimuksen liitteellä, josta ilmenee, millä tavoin lisääntynyt työmäärä korvataan urakkatyöryhmälle. Erikseen sovittavia lisätehtäviä voivat olla

esimerkiksi

- a) tarvikahuolto ja tarvikemääritys
- b) työvälinehuolto
- c) telineistä ja nostimista sekä niiden turvallisuudesta huolehtiminen
- d) laadusta ja tarkastuksista huolehtiminen oikea-aikaisesti

7.7 Urakkatyöryhmä

Työnantaja määrittelee urakkatyöryhmän kokoonpanon ja sopii siinä työn kestäessä suoritettavista muutoksista kärkimiehen kanssa.

Urakkatyöryhmää muodostettaessa on siihen pyrittävä sijoittamaan eri palkkaryhmiin (Pr S–5) kuuluvia työntekijöitä.

Työntekijöitä urakkatyöhön sijoitettaessa tulee varmistaa, että heidän ammattitaitonsa ja työkykynsä vastaa työsuoritusten luonnetta ja vaativuutta. Tämä on erityisesti huomioitava niiden työntekijöiden osalta, jotka ovat osasairauspäivärahalla tai jotka ovat työeläkeyhtiön kustantamassa työkokeilussa siten, että työnantaja maksaa heille palkan työkokeilun ajalta. Niiden työeläkeyhtiön kustantamassa työkokeilussa olevien henkilöiden, joille työnantaja ei maksa työkokeilun ajalta palkkaa, sijoittamisesta urakkatyöryhmään on sovittava urakkatyöryhmän kanssa seuraavasta kappaleesta ilmenevällä tavalla.

Ellei urakkatyöryhmän kanssa ole toisin sovittu, urakkatyöryhmään ei saa sijoittaa

- a) alle 18-vuotiaita työntekijöitä, jotka eivät ole suorittaneet alan perustutkintoa tai jotka eivät ole oppisopimussuhteessa, eikä
- b) henkilöitä, joille ei makseta palkkaa.

Alakohdassa b) mainittujen henkilöiden urakkaan tekemää työpanosta ei voida vähentää urakasta, ellei työryhmän kanssa ole sovittu työpanoksen vähentämisestä ja sen perusteista.

Urakkatyöryhmän haitalliset vaihtelut ja erityisesti työvoimatarpeen ruuhkautuminen työsuoritusajan lopulle on estettävä yhteisin toimenpitein.

Työvoiman lisäämistä urakkatyömaalle ei tule suorittaa yksinomaan sillä perusteella, että yrityksen työntekijöitä on vapautunut muilta työmailta ja he ovat työtä vailla.

Edellä sanottuun rinnastettavia muita tilanteita, jotka johtavat työmaalla jo olevien asentajien urakka-ansoiden alenemiseen, tulee mahdollisuuksien mukaan välttää.

Työnantaja vastaa myös siitä, että urakkatyöryhmän kokoonpanoon työn kestäessä tehtävät muutokset eivät vaaranna urakkatyön sopimuksellista luonnetta eivätkä aiheuta aikatappiota urakkatyösuorituksiin.

7.8 Urakkatyöryhmän suoritusvelvollisuuteen sisältyvät lisätehtävät

Varsinaisen urakkatyösuorituksen ohella urakkatyöryhmän tehtäviin kuuluu

- a) oman työnjohdon ja urakkatyöryhmän kesken käytävät työtä koskevat neuvottelut
- b) toisten työryhmien edustajien kanssa käytävät työtä koskevat neuvottelut
- c) tilaajan edustajien (esim. työnvalvojan, suunnittelijan) kanssa käytävät neuvottelut
- d) tunti-ilmoitusten ja urakkalaskelman tekeminen sekä työmaakirjanpidon pitäminen
- e) pientehtävät, joita ovat esim. tarvikkeiden pakkauksista purkaminen, kaapeleiden ja ryhmäjohtojen työnaikaisten merkintöjen tekeminen, työn viimeistelyyn liittyvät kojeiden oikaisut ja asennon tarkistukset.

Neuvotteluilla edellä kohdissa a), b) ja c) tarkoitetaan pääsääntöisesti työmaalla ja puhelimitse sekä sähköisesti käytäviä keskusteluja, jotka koskevat lähinnä työn sisältöä, suoritusapoja ja suoritusjärjestystä.

7.9 Urakkaan sisältyvät työn luonteeseen ja normaaliin suoritukseen liittyvät suoritteet ja toiminnot

- a) työn valmistautumis-, suoritus-, keskeytys- ja lopetusosat 10 §:n mukaista odotusaikaa lukuun ottamatta
- b) liikkuminen työmaa-alueella sekä työntekijän henkilökohtaisiin tarpeisiin käyttämä aika, mikäli ao. työtä koskevassa työmaasopimuksessa ei toisin ole sovittu
- c) osallistuminen kerran tarkastukseen, jossa todetaan osatoimituksen tai työkokonaisuuden vastaavuus työmaasopimukseen, piirustuksiin, työselitykseen ja sähköturvallisuusmääräyksiin.
- d) työmaasopimuksen, piirustusten, työselityksen ja annettujen työohjeiden vastaisesti asennettujen kohteiden korjaaminen, jotka ao. tarkastuksessa on määrätty korjattaviksi.

7.10 Työnjohto sekä työohjeet ja piirustukset

Piirustukset tehdään suomalaisten piirustusstandardien mukaisesti.

Työssä on noudatettava työnantajan työnjohdon antamia ohjeita.

Työn lopputuloksen tulee täyttää sähköturvallisuus- ja muut vastaavat määräykset.

7.10.1 Työnantajan tehtävät

Työnantajan on:

- a) Huolehdittava tarpeellisesta työnjohdosta ja työohjeiden antamisesta niin hyvissä ajoin, että urakkatyöryhmä voi järjestellä työmaan töiden tekemisen tarkoituksenmukaisella tavalla.
- b) Ilmoitettava kärke miehelle viipymättä työmaa-, urakointi- tai aikataulu- kokouksissa tehdyt päätökset, jotka vaikuttavat sähkötöiden suorittamiseen.
- c) Toimitettava työmaalle ennen työn tai työvaiheen alkamista tarpeelliset työpiirustukset, joihin on lisättävä tilaajan tai työnantajan niihin mahdollisesti työn aikana tekemät muutokset sekä työtä koskevat työselitykset ja urakkarajaliite, mikäli sellaiset on laadittu.
- d) Annettava riittävä opastus, mikäli työ joudutaan sitä koskevien ohjeiden tai käytettävien materiaalien vuoksi toteuttamaan suomalaisten standardien mukaisista asennustavoista poiketen
- e) Annettava riittävät asennus-, kokoonpano- ja kytkentäpiirustukset sekä toimintaselostukset erilaisten järjestelmien, keskusten, kojeiden ja kojeyhdistelmien asennusta varten
- f) Huolehdittava, että urakkatyöryhmällä on käytettävissä ennen työn tai työvaiheen aloittamista myös mitoitettut rakennus- ja kalustopiirustukset sekä muiden urakoitsijoiden ja toimittajien laitteiden asennuspiirustukset ja toimintaselosteet siinä laajuudessa kuin se on tarpeellista sähkötöiden suorittamiseksi.

7.10.2 Urakkatyöryhmän tehtävät

Urakkatyöryhmän on:

- a) Perehdyttävä työsuoritukseen liittyviin piirustuksiin, työselityksiin ja muihin ohjeisiin
- b) Ilmoitettava työnjohdolle viipymättä, mikäli rakenteellisista tai muista perustelluista syistä on poikettava piirustuksista tai käytettävä toista asennustapaa samoin kuin silloin, jos työohjeiden todetaan olevan joltain osin puutteellisia tai virheellisiä.
- c) Tehtävä tarpeelliset muutosmerkinnät työpiirustuksiin, mikäli urakkatyöryhmä joutuu työn aikana poikkeamaan sille toimitetuista työpiirustuksista.
- d) Annettava työnaikaiset piirustukset muutosmerkintöineen työnantajan käyttöön loppupiirustusten tekemistä varten.
- d) Suunniteltava ja valvottava yhdessä urakkatyöryhmän kärke miehen kanssa työn toteutusta siten, että työsuoritus on työselityksen, työpiirustusten sekä työohjeiden mukainen ja että työ etenee työmaan yleisen

työsuoritusjärjestyksen mukaisesti.

7.11 Asennustarvikkeet, niiden tilaukset ja varastointi

Osapuolten tulee yhdessä sopia tarvikkeiden toimitusohjelmasta ja täydennystilauksen tekemisestä sekä käytettävästä tarvikkeiden seurantajärjestelmästä. Tarvikkeiden seurantajärjestelmästä johtuvat urakkatyöryhmän toimenpiteet on pyrittävä rajoittamaan mahdollisimman vähäisiksi.

Täydennystilauksella tarkoitetaan toimitusohjelman mukaisen yksittäisen toimituserän täydentämistä urakkatyöryhmän toimesta yhdellä täydennystilauksella.

Toimitusohjelman tulee olla riittävän tarkka ja se tulee laatia viimeistään ennen kunkin työvaiheen aloittamista.

Toimitusohjelma tulee molempien osapuolten yhteisesti sovittaa ja ajoittaa työn edistymisen mukaan.

Osapuolten tulee lisäksi sopia tarvikkeiden purkauspaikoista tai yhteisesti todeta työmaalta osoitetut purkauspaikat.

Tarvikkeiden tuhlaaminen sekä perusteeton, annetuista ohjeista ja määräyksistä poikkeaminen, josta on aiheutunut vahinkoa työnantajalle, saattaa johtaa korvausvaatimukseen työnantajan taholta.

7.11.1 Työnantajan tehtävät

Työnantajan on:

- a) Määritettävä työhön tarvittavien tarvikkeiden lajit, laadut ja määrät.
- b) Huolehdittava kunkin työvaiheen kaikkien asennustarvikkeiden toimittamisesta työmaalle oikea-aikaisesti, jotta urakkatyöryhmä voi välttyä aikatappioilta, jotka aiheuttavat työvaiheen jakaantumisen osatyövaiheisiin tarvikkepuutteen takia.
- c) Tilattava tarvikkeet urakkatyöryhmän kanssa sovitun tarvikkeiden toimittamisohjelman ja täydennystilauksen mukaisesti.
- d) Annettava kärkelehdelle ohjeet, mistä ja miten tarvikkeiden täydennystilaukset tehdään.
- e) Huolehdittava, että asennustarvikkeiden mukana toimitetaan lähetysluettelo, johon on merkitty toimitettujen tarvikkeiden määrä ja laatu.
- f) Osoitettava työmaalta riittävät ja tarkoituksenmukaiset sähköasennustarvikkeiden varastotilat. Pinta-alaltaan laajoissa sekä tilavuudeltaan suurissa työkohteissa on päävaraston lisäksi järjestettävä

tarpeellinen määrä alavarastoja. Varastotilat on sijoitettava rakennusalueelle siten, etteivät tarvikkeiden ja työvälineiden siirtomatkat asennuskohteisiin muodostu kohtuuttoman pitkiksi. Osan varastotiloista tulee olla kylmänä vuodenaikana lämmitettyjä.

g) Toimitettava tarvikkeet urakkatyöryhmän kanssa sovituille tai yhteisesti todetuille purkauspaikoille.

h) Palkattava hyvissä ajoin työmaavarastonhoitajat hoitamaan työmaavarastoja, joita pääasiallisesti käyttää vähintään 2 kuukauden ajan yli 20 työntekijää. Työmaavarastonhoitajien palkkaus tapahtuu urakan ulkopuolella.

7.11.2 Urakkatyöryhmän tehtävät

Urakkatyöryhmän on:

- a) Huolehdittava siitä, että työhön sen eri vaiheissa tarvittavista tarvikkeiden täydennystilauksista ilmoitetaan hyvissä ajoin työnantajalle tai hänen edustajalleen.
- b) Tehtävä tarviketoimitusohjelmien toimitus erien täydennystilaukset.
- c) Ilmoitettava tiedot vastaanotetuista työryhmän asennettaviksi tarkoitetuista tarvikkeista tarvikkehuollon seurantajärjestelmän mukaisesti. Työntekijät saavat käyttää seurantajärjestelmän tietoja työmaakirjanpidossaan.
- d) Huolehdittava sen käytössä olevien varastotilojen hoidosta sekä asennustarvikkeiden palauttamisesta asennuskohteista varastotiloihin.
- e) Vastaanotettava ja siirrettävä työryhmän asennettavaksi tarkoitetut tarvikkeet varastotiloihin tai asennuspaikalle huomioon ottaen kohdan 7.13.1 aputyövelvoite

HUOM!

Mikäli urakkatyöryhmän työtehtäviä lisätään kohdassa 7.11.2 b) mainittuja täydennystilauksia laajemmaksi, sovitaan siitä ja lisääntyneen työmäärän hinnoittelusta työmaasopimuksen liitteellä.

7.12 Jäännöstarvikkeiden palauttaminen

Työn valmistuttua ja työnantajan määräyksestä jo työn kestäessä tulee työmaalta palauttaa kaikki jäännöstarvikkeet.

Jäännöstarvikkeiden mittauksen, laskennan ja palautusluettelon laatimisen voivat suorittaa työnantaja ja urakkatyöryhmä yhdessä tai erikseen.

Jäännöstarvikkeiden mittaus tulee mahdollisuuksien mukaan suorittaa työmaalla ennen jäännöstarvikkeiden palauttamista.

Jäännöstarvikkeiden lopullinen mittaus tulee saattaa päätökseen viimeistään kahden viikon kuluttua urakan päättymisestä.

Mittaustuloksesta vastaavien henkilöiden allekirjoittama palautusluettelo tai sen jäljennös tulee antaa molemmille osapuolille.

7.12.1 Työnantajan tehtävät

Työnantajan on:

- a) Huolehdittava jäännöstarvikkeiden mittauksesta ja laskennasta sekä laadittava jäännöstarvikkeista palautusluettelo.
- b) Järjestettävä jäännöstarvikkeiden kuljetus pois työmaalta.

7.12.2 Urakkatyöryhmän tehtävät

Urakkatyöryhmän on:

- a) Järjestettävä jäännöstarvikkeet palautuskuntoon ja huolehdittava niiden lajittelusta ja pakkaamisesta sekä palauttamisen edellyttämästä siirrosta työmaalla.

Aputyövelvoitteen (7.13.1) piirissä olevien jäännöstarvikkeiden siirrossa urakkatyöryhmän tehtäviin kuuluu vain siirron valvonta.

HUOM! Mikäli jäännöstarvikkeiden mittaus, laskenta ja palautusluettelon laatiminen osoitetaan työnantajan toimesta urakkatyöryhmän tehtäväksi, maksetaan tästä korvaus urakan ulkopuolella vähintään urakan keskeytyslisän mukaisella palkalla.

7.13 Aputyöt

Aputöillä tarkoitetaan tässä kohdassa 7.13 lähemmin määriteltyjä urakkatyöryhmän työsuoritusta edistäviä suorituksia ja toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään aikatappioiden syntymistä urakkatyöryhmälle ja varmistamaan, ettei urakkatyön sopimuksellisen luonne jää aputyövelvoitteen piiriin kuuluvien tehtävien vuoksi toteutumatta. Lisäksi aputöillä mahdollistetaan työn edellyttämien erittäin raskaiden tai hankalien työvaiheiden suorittaminen.

Jäljempänä tässä kohdassa 7.13

- asennuspaikalla tarkoitetaan sitä aluetta, johon tarvike-erä asennetaan
- suuren tarvike-erän siirto on kysymyksessä silloin, kun siirretään esim. kuormalavan tai kuljetushäkin verran tarvikkeita tai valaisimia.

7.13.1 Työnantajan tehtävät

Työnantajan on:

a) Huolehdittava tarvittavista aputyösuorituksista siten, että vähintään seuraavat toiminnot suoritetaan aputyövoimaa käyttäen:

- 1) Kojeet, jotka painavat yli 25 kg, sekä yli 40 kg painavat tarvikkeet siirretään varastoihin ja asennuspaikoille aputyövoimaa käyttäen.
- 2) Edellä todettua sovelletaan myös hankalasti käsiteltäviin tarvikkeisiin, joita voivat olla esim. suuret tarvike-, valaisin- ja johtotie-erät sekä keskukset ja kaapelikelat.

7.13.2 Urakkatyöryhmän tehtävät

Urakkatyöryhmän on:

a) Ilmoitettava työnantajalle kohdan 7.13 mukaisesta aputyövoiman tarpeesta.

HUOM.

Mikäli työnantajan aputyövelvoitteesta poiketaan tai aputyövelvoitteen piirissä olevat työt sovitaan tehtäväksi urakkatyöryhmän toimesta, on siitä erikseen sovittava työmaasopimuksen liitteellä. Samassa yhteydessä on sovittava ko. töiden palkanmaksuperusteista, kuitenkin vähintään urakan keskeytyslisän mukaisena palkkana.

7.14 Henkilönostimet, työtelineet ja työvälineet

Käytettävien henkilönostimien, erilaisten työtelineiden ja työvälineiden tulee olla tarkoituksen- ja ajanmukaisia sekä turvallisia.

7.14.1 Työnantajan tehtävät

Työnantajan on:

- a) Järjestettävä työryhmän käyttöön työsuorituksissa tarvittavat ja työryhmän kanssa sovitut työhön soveltuvat henkilönostimet, pukit ja telineet.
- b) Annettava työntekijöiden käyttöön riittävästi työ- ja apuvälineitä.

7.14.2 Urakkatyöryhmän tehtävät

Urakkatyöryhmän on:

- a) Ilmoitettava henkilönostimien ja työtelineiden tarpeesta sekä huolehdittava yhtä työntekijää varten rakennettujen kevyiden telineiden siirrosta.
- b) Huolehdittava urakkahinnoittelun osassa 22 määriteltyjen siirrettävien telineiden siirtämisestä. Muista telineiden siirroista sovitaan työkohtaisesti.
- c) Huolehdittava työvälineiden tilaamisesta ja niiden vastaanottamisesta.

Työntekijä huolehtii kuittaamistaan työvälineistä ja on niistä vastuussa.

7.15 Työalueen siistiminen asennusjätteistä

Kohdissa 5.1.2 ja 5.2 tarkoitettua työtä koskevassa työmaasopimuksessa voidaan osoittaa työryhmän velvollisuudeksi työryhmän asennustyön yhteydessä syntyvien pakkaus- ja asennusjätteiden siistiminen (ei lastasiivous) ja kuljettaminen työskentelypaikasta työmaalla osoitettuihin kerroskohtaisiin koonti- ja lajittelupaikkoihin, lajiteltuna enintään viiteen jätelajiin huomioiden työmaan lajittelumääräykset.

Lajiteltavat jätelajit ilmoitetaan työmaasopimuksessa tai työnantajan kirjallisella työohjeella.

Jos lajiteltavia jätelajeja on enemmän kuin viisi ja tästä aiheutuu lisätyötä työntekijöille, työnantaja ja kärkimies neuvottelevat, onko tällä vaikutusta maksettavan korvauksen määrään. Mahdollisista muutoksista korvaukseen sovitaan työmaasopimuksen liitteellä.

Aikaisempien asennusten purkamisesta syntyvien jätteiden siistiminen ja lajittelu ei sisälly tähän määräykseen.

Pinta-alaltaan suurissa työkohteissa edellä mainittuja jätteiden koonti- ja lajittelupaikkoja tulee sijoittaa kerrokseen riittävästi siten, ettei roskien ja jätteiden kuljetusmatka niihin muodostu kohtuuttoman pitkäksi. Tarvittaessa asiasta on neuvoteltava ja sovittava työnantajan ja kärkimiehen välillä, miten kohtuuttoman pitkä kuljetusmatka huomioidaan.

7.16 Korvaus kohdan 7.15 mukaisesta siistimisestä

Korvauksena edellisen kohdan mukaisesta työalueen siistimisestä korotetaan urakkahinnoittelukertoimella korotettua urakan arvoa kohdan 5.1.2 mukaisissa uudisrakennustöissä kertoimella 1,025.

Kohdan 5.2 mukaisissa muissa urakalla tehtävissä töissä vastaavan suuruinen korotus tehdään työn lopulliseen kokonaishintaan tai työmaasopimuksessa työkohtaisesti sovittujen yksikköhintojen perusteella muodostuvaan lopulliseen työn arvoon.

Korotus tehdään ennen kuin jaettavaan urakan arvoon on lisätty urakan jaossa huomioon otettavia urakan keskeytystyölisäpalkkoja ja/tai aikatyöpalkkoja ja ennen kärkimiehen ajankäyttöä koskevan kohdan 7.5 mukaisen hyvityksen tekemistä jaettavaan urakan arvoon.

Tulkinta:

Kohtien 7.15 ja 7.16 määräykset eivät rajoita työmaasopimuksen osapuolten oikeutta sopia työryhmän asennustyökohdetta koskevasta siistimis- ja lajitteluelvoitteesta ja siitä maksettavasta korvauksesta työmaasopimuksella tai sen liitteellä.

7.17 Urakkatyön keskeytyminen; urakkaan sisältymättömät työt

7.17.1 Urakkatyökohteessa

Urakkaan sisältymättömillä töillä tarkoitetaan työnantajan määräyksestä urakkatyökohteessa suoritettavia työmaasopimuksen tai työehtosopimuksen mukaan urakkatyöryhmän suoritusvelvollisuuteen sisältymättömiä töitä, joiden vuoksi työntekijä joutuu tilapäisesti keskeyttämään aloittamansa urakkatyön.

Tällaisia töitä ovat

- 1) tarvikkeiden siirrot kohdassa 7.11.1 f) tarkoitettujen varastojen välillä tai siirtojen valvonta
- 2) tarvikevarastojen siirrot paikasta toiseen tai varastojen siirron valvonta ja näistä aiheutuneet varastojen järjestelyt
- 3) työmaalta palautettavien jäännöstarvikkeiden mittaaminen, laskenta ja palautusluettelon laatiminen työnantajan toimeksiannosta
- 4) työmaalla käytettävien tarvikkeiden nouto-, palautus- ja muut työmaalla tehtävään työhön liittyvät kuljetustehtävät urakkatyökohteen ulkopuolella
- 5) piirustuksista ja työselityksistä poikkeavasti suoritettaviksi vaadittavat lisätyöt ja muutokset
- 6) aikaisempien asennusten purku- ja korjaustyöt
- 7) osallistuminen muuhun kuin kohdassa 7.9 c) tarkoitettuun urakkaan sisältyvään tarkastukseen.
- 8) väli-, loppu- tai jälkitarkastusten yhteydessä määrätyt lisä- ja korjaustyöt, jotka eivät johdu urakkatyöryhmän tekemästä virheestä tai virheellisestä asennustavasta
- 9) tulitöistä johtuvat järjestelyt sekä jälkivalvonta
- 10) käyttöturvatiedoista aiheutuvat järjestelyt, kuten suojaus- yms. toimenpiteet
- 11) työturvallisuuslain (738/2002)14 §:n mukainen opastus
- 12) työnaikainen sähköturvallisuuden valvonta
- 13) jännitetyö ja ns. lähityö jännitteisissä laitteissa
- 14) käyttöönottomittaukset
- 15) työalueen siivous, siltä osin kuin pakkaus- ja asennusjätteen siistimistä ei ole sisällytetty kohdan 7.15 mukaisesti työryhmän tehtäviin.

7.17.2 Urakkatyökohteen ulkopuolella

Urakkaan sisältymättömillä töillä tarkoitetaan työnantajan määräyksestä kärkimiehen kanssa kohdan 7.7 mukaan sovitulla tavalla toisessa työkohteessa suoritettavia töitä, joiden vuoksi työntekijä joutuu keskeyttämään väliaikaisesti urakkaan tekemänsä työn palaten takaisin urakkatyökohteeseen.

7.17.3 Keskeytystyön palkka

Työntekijän suorittaessa edellisissä kohdissa 7.17.1 ja 7.17.2 mainittuja töitä, joita ei voida suorittaa urakalla, hänelle maksetaan näistä töistä vähintään

kohdan 4 mukaan.

7.17.4 Urakan keskeytystyöpalkkojen huomioiminen urakan jaossa

Urakan keskeytystyön palkat otetaan mukaan urakan jakoon, ellei muusta ole sovittu, ja ne lisätään kohdan 9.2 mukaiseen urakan kokonaishintaan ennen sen jakamista.

7.18 Urakan ulkopuolisten aikatyöpalkkojen huomioiminen urakan jaossa

Urakkatyökohteessa suoritettua aikatyön suhteen voidaan myös sopia, että aikatyöpalkkoilla korotetaan kohdan 9.2 mukaista urakan kokonaishintaa ennen sen jakamista, jolloin aikatyötunnit otetaan urakan jaon yhteydessä huomioon urakkatyötuntien veroisina.

7.19 Neuvotteluajan ja työn aloittamisvaiheen töiden huomioiminen urakan jaossa

Mikäli urakkatyöryhmälle on työmaasopimuksesta neuvoteltaessa maksettu neuvotteluajan palkkaa kohdan 4 mukaan, osapuolten tulee sopia työmaasopimuksessa tai sen liitteellä, miten neuvotteluajana tehdyt työt ja niitä vastaavat työtunnit otetaan huomioon urakassa.

Elleivät osapuolet pääse yhteisymmärrykseen edellä mainitusta asiasta, neuvotteluajana tehdyt työt ja kohdan 4 mukaan maksetut neuvotteluajan palkat/tunnit eivät osallistu urakan jakoon.

Samat määräykset koskevat myös mahdollisia työn aloittamisvaiheen töitä.

8 Urakan loppuselvitys

8.1 Urakan loppuselvityksessä noudatettavat periaatteet

Urakan loppuselvityksen tekevät työnantajan edustaja ja kärkimies tai urakkatyöryhmä voi valita keskuudestaan urakan selvittäjän.

Yksikköhinnoitellulla työllä tarkoitetaan tässä kohdassa 8 urakkatöitä, joissa työn urakkahinta muodostuu urakkahinnoittelun (8 § C) tai työkohtaisesti sovittujen yksikköhintojen perusteella.

Urakkatyönä tehtävät muut työt sekä asuntotuotantohinnoitellulla tehtävät työt loppuselvitetään, jaetaan ja maksetaan kuten yksikköhinnoitellut työt ellei muusta ole sovittu.

Kohdan 11.2 mukainen lopullisesti katkaistu urakka loppuselvitetään, jaetaan ja maksetaan kuten valmistunut urakka.

8.2 Urakan loppuselvitykseen valmistautuminen ja urakan valmistuminen

Osapuolten tulee jo työn aikana seurata ja laskea urakan työmäärää siten, että työn urakkahinnasta voidaan olla yksimielisiä urakan loppuselvitysaikana.

Urakka katsotaan valmistuneeksi, kun urakkatyöryhmän suoritus on luovutettu tilaajalle ja työnantajan ja tilaajan välisessä vastaanotto- tai muussa menettelyssä todetut urakkatyöryhmän suorituksessa ilmenneet puutteet ja virheet on työryhmän toimesta korjattu / tehty. Osapuolet voivat sopia urakan valmistumisesta myös toisin.

8.3 Urakkalaskelma

Työn urakkahinta lasketaan työn valmistuttua tehdyn työmäärän perusteella laatimalla urakkalaskelma.

Osapuolten tulee laatia erikseen tämän kohdan mukaiset urakkalaskelmat, ellei työmaasopimuksessa ole muuta sovittu.

Työmäärää selvitettäessä ja laskettaessa käytetään mm. seuraavia perusteita:

- a) työmaasopimusta liitteineen
- b) tarvikkeiden lähetys- ja palautusluetteloita
- c) työstä tehtyjä loppupiirustuksia
- d) työnjohdon ja urakkatyöryhmän työnaikaisia muistiinpanoja ja työmaakirjanpitoa
- e) muita mahdollisia perusteita, kuten työmaalla suoritettuja mittauksia.

Mikäli muusta ei ole sovittu, tulee urakkahinnoittelun (8 § C) mukaan tehdyn työn urakkalaskelmat laatia osakohtaisesti urakkahinnoittelun taulukoiden mukaisessa järjestyksessä rivikohtaisia osasummia käyttäen siten, että yksityiskohtaiset asennusmäärät, -tavat sekä asennushinnat voidaan tarkistaa.

Urakkalaskelmat laaditaan ilman urakkahinnoittelukertoimia.

Urakkatyönä tehtäviä muita töitä koskevat urakkalaskelmat laaditaan vastaavin periaattein niin, että yksityiskohtaiset asennusmäärät, -tavat sekä asennushinnat voidaan tarkistaa.

8.4 Urakkalaskelmien esittäminen ja urakan loppuselvitysaika

Tässä kohdassa 8 urakkalaskelmien esittämisellä tarkoitetaan laaditun urakkalaskelman loppusumman esittämistä. Esitettävän loppusumman tulee perustua kohdan 8.3 mukaan laadittuun laskelmaan ja laskelmansa loppusumman esittäneen osapuolen tulee olla loppusumman esittämisajankohtana valmis urakkalaskelmien vertailuun kohdan 8.5 mukaan.

Osapuolet voivat sopia kirjallisesti työtä aloittaessa tai työn kestäessä urakkalaskelman esittämisajankohdasta. Ajankohdasta on sovittava sen jälkeen, kun urakka on valmistunut, kuitenkin viimeistään 10 työpäivän

kuluttua urakan valmistumispäivästä.

Osapuolet voivat kirjallisesti sopia ajankohdan muuttamisesta ja uudesta ajankohdasta urakkalaskelmien esittämiselle. Muutosta esittävän osapuolen on esitettävä toiselle osapuolelle perustelut muutokselle.

Urakkalaskelman valmiiksi saanut osapuoli esittää laskelman loppusumman toiselle osapuolelle, joka on velvollinen antamaan päivämäärätiedolla varustetun kuittauksen urakkalaskelman esittämisestä.

Urakan loppuselvitysaika alkaa sovittuna urakkalaskelmien esittämispäivänä, jos molemmat tai ainakin toinen osapuoli on siihen mennessä esittänyt urakkalaskelmansa.

Mikäli urakkalaskelmien esittämispäivää ei ole sovittu edellä mainitun määräajan kuluessa tai kumpikaan osapuoli ei ole esittänyt urakkalaskelmaa sovittuna ajankohtana, alkaa urakan loppuselvitysaika päivänä, jolloin urakkalaskelmansa ensiksi valmiiksi saanut osapuoli on esittänyt urakkalaskelmansa toiselle osapuolelle.

Urakan loppuselvitysaika on 30 työpäivää ja lyhytaikaisissa töissä 10 työpäivää. Lyhytaikaiseksi työksi katsotaan työ, jonka kesto on alle 30 henkilötyöpäivää (240 h).

8.5 Urakkalaskelmien vertailu

Työn urakkahinta määritellään kohdan 8.3 mukaisia urakkalaskelmia vertaamalla. Vertailu tapahtuu tarvittavassa laajuudessa vertaamalla aluksi urakkalaskelmien osakohtaisia kokonaishintoja.

Mikäli osapuolet toteavat urakkalaskelmiensa eroavuudet pieniksi, voidaan työn urakkahinta sopia ilman yksityiskohtaisempaa vertailua.

Jos työn urakkahinnan lähemmän selvittämisen todetaan olevan tarpeellista, vertaillaan urakkalaskelmia urakkahinnoittelun (TES 8 § C) osa- ja tarvittaessa edelleen rivikohtaisia osasummaa käyttäen siten, että yksityiskohtaiset asennusmäärät, -tavat sekä asennushinnat voidaan tarkistaa.

Vertailu tehdään vastaavin periaattein myös muissa töissä, jotka on sovittu urakalla tehtäväksi.

Yksityiskohtaisen vertailun yhteydessä kummallakin osapuolella on oikeus käydä läpi toisen osapuolen urakkalaskelma.

Ellei urakkalaskelmien vertailu johda yksimielisyyteen, osapuolten on yhteisesti yksilöitävä eroavuudet laatimalla eroavaisuuspöytäkirja ja oikaistava urakkalaskelmien mahdolliset virheet.

Siltä osin, kun osapuolet ovat yhtä mieltä työn urakkahinnasta, jaetaan ja maksetaan tämä osuus urakkatyöryhmälle kohtien 9 ja 10 määräysten

mukaan

Urakkalaskelmien vertailua varten työehtosopimuksen osapuolina olevat järjestöt ovat laatineet vertailu- ja eroavaisuuspöytäkirjalomakkeet.

8.6 Työn urakkahinnan poikkeuksellinen määräytyminen

8.6.1 Urakkalaskelmaa/laskelmia ei esitetä sovittuna ajankohtana

Jos jompikumpi tai molemmat osapuolet jättävät esittämättä urakkalaskelmansa sovittuna urakkalaskelmien esittämisajankohtana, on urakkalaskelmansa ensiksi esittäneen osapuolen urakkalaskelman mukaista loppusummaa pidettävä työn urakkahintana kohdan 8.6.3 määräysten mukaisesti, elleivät osapuolet selvitä urakkaa loppuselvitysajan kuluessa.

8.6.2 Urakkalaskelman esittämisajankohdasta ei ole sovittu

Jos osapuolet eivät ole sopineet urakkalaskelman esittämisajankohdasta kohdan 8.4 mukaisesti, on sen jälkeen urakkalaskelmansa ensiksi esittäneen osapuolen urakkalaskelman mukaista loppusummaa pidettävä työn urakkahintana kohdan 8.6.3 määräysten mukaisesti, elleivät osapuolet aloita urakan loppuselvitystä kohdan 8.4 mukaisen urakan loppuselvitysajan (30/10 työpäivää) kuluessa.

Loppuselvitys tehdään ja saatetaan loppuun kohtien 8.5 ja 8.7–8.9 määräysten mukaan.

8.6.3 Työn urakkahinnan poikkeuksellisen määräytymisen edellytykset ja menettelytavat

Kohtien 8.6.1 ja 8.6.2 mukaisissa tilanteissa urakkalaskelmansa esittäneen osapuolen on annettava loppuselvitysajan päättymisen jälkeen kohdan 8.5 mukainen urakkalaskelman osakohtaiset kokonaishinnat sisältävä vertailupöytäkirja toiselle osapuolelle ennen kuin urakkalaskelmaa voidaan pitää työn lopullisena urakkahintana. Vertailupöytäkirjan vastaanottaneen osapuolen tulee antaa päivämäärätiedolla varustettu kuittaus sen vastaanottamisesta.

Vertailupöytäkirjan vastaanottaneelle osapuolelle on pyynnöstä varattava mahdollisuus tutustua laadittuun urakkalaskelmaan 10 työpäivän pituisen määräajan kuluessa loppuselvitysajan päättymisestä ja vertailupöytäkirjan vastaanottamisesta luettuna. Jos vertailupöytäkirjan vastaanottanut osapuoli pitää urakkalaskelmaa joltain osin ilmeisen virheellisenä tulee osapuolen yksilöidä ja ilmoittaa kirjallisesti urakkalaskelman virheellinen osuus edellä mainitun 10 työpäivän kuluessa. Se osuus työn urakkahinnasta, jota ei ole yksilöity virheelliseksi jaetaan ja maksetaan kohtien 9 ja 10 mukaan.

Elleivät osapuolet pääse yksimielisyyteen virheelliseksi yksilöidystä työn urakkahinnan osuudesta, erimielisyyks ratkaistaan kohdan 8.9 mukaan.

Mikäli urakkalaskelman virheellistä osuutta ei ole yksilöity ja ilmoitettu edellä mainitun 10 työpäivän kuluessa, tulee urakkalaskelmansa esittäneen osapuolen urakkalaskelman loppusummaa pitää työn lopullisena urakkahintana, joka jaetaan ja maksetaan kohtien 9 ja 10 mukaan.

8.6.4 Sopimus urakkahinnan määräytymisestä ilman urakkalaskelmien vertailua

Osapuolet voivat myös sopia työn urakkahinnan määräytymisestä pelkästään toisen osapuolen laatiman urakkalaskelman perusteella ilman laskelmien vertailua.

8.7 Tehdyn työmäärän toteaminen piirustuksista tai valmiista työstä

Mikäli yksimielisyyttä asennettujen tarvikkeiden määrästä ja/tai työmäärästä ei muuten saavuteta, tulee osapuolten suorittaa eroavaisuuspöytäkirjan sisältämistä kohdista mittaus ja/tai laskenta kaikki hinnoittelukohteet käsittävistä piirustuksista sekä osapuolen niin vaatiessa tekemällä tarvittavat kontrollimittaukset ja kappalemäärien laskenta työkohteessa todellisilta asennuspaikoilta. Ennen mittaukseen ryhtymistä on kirjallisesti sovittava työvarojen määrä ja huomioimistapa. Osapuolten yhdessä suorittaman mittauksen tai vastaavasti kappalemäärien laskennan lopputulos on lopullinen ratkaisu työmäärästä syntyneeseen erimielisyyteen.

Mittausta varten työehtosopimuksen osapuolina olevat järjestöt ovat laatineet yhteisen mittauspöytäkirjalomakkeen.

8.8 Urakan loppuselvityksen ajalta maksettava palkka

Urakan loppuselvitykseen tarvittavasta ajasta kuuluu urakkaan 10 työpäivää luettuna kohdan 8.4 mukaisesta loppuselvitysajan alkamisesta. Tänä aikana urakan loppuselvitykseen osallistuvalla urakan selvittäjälle maksetaan urakan ulosmaksun suuruista palkkaa, kuitenkin vähintään kohdan 5.3 mukaista urakan takuupalkkaa.

Jos urakan loppuselvityksen vaatima aika ylittää edellä mainitun aikamäärän (10 työpäivää), maksetaan ylittävältä ajalta urakan loppuselvitykseen osallistuvalla urakan selvittäjälle niin kuin urakan keskeyttävistä töistä, kuitenkin vähintään kohdan 4. mukaan.

Kahdessa edellisessä kappaleessa mainitut palkat otetaan urakkaa jaettaessa huomioon samoin periaattein kuten urakan aikana maksetut palkat, ellei erikseen toisin sovita.

8.9 Urakan loppuselvitykseen liittyvien erimielisyyksien ratkaiseminen

Mikäli työn urakkahinnasta ei päästä yksimielisyyteen urakan loppuselvityksessä, erimielisyys ratkaistaan kohdan 12 mukaan.

Samoin toimitaan, mikäli jompikumpi osapuoli kieltäytyy urakan

loppuselvityksestä, ei ole valmis jatkamaan kesken olevaa urakan loppuselvitystä tai jos edellä kohdan 8 mukaan määräytynyttä lopullista työn urakkahintaa ei makseta.

9. Urakan jakaminen

9.1 Urakan jakolaskelman laatimista edeltävät toimenpiteet

Ennen jakolaskelman tekemistä osapuolten on syytä yhdessä todeta urakan jakoon vaikuttavat tekijät

- kaikki urakkaan ja urakan jakoon osallistuvat työntekijät ja heidän palkkaryhmänsä
- työhön kohdistuvien työtuntien määrä ja niiden jakautuminen eri palkkalajeihin ja hinnoittelukausille
- urakan keskeytystyölisä- ja aikapalkalla tehtyjen työtuntien määrä ja niiden perusteella muodostuvan korvauksen suuruus
- työryhmälle hyvitetävän kärkimiehen ajankäytön tuntimäärä
- muut urakan jakoon vaikuttavat seikat

Toteamisen tarkoituksena on välttää erimielisyyksiä urakan jakamiseen liittyvien matemaattisten yhtälöiden tekemisessä ja tarkistamisessa.

9.2 Urakan kokonaishinnan muodostaminen

Yksikköhinnoitellulla työllä tarkoitetaan tässä kohdassa 9 urakkatöitä, joissa työn urakkahinta muodostuu urakkahinnoittelun (8 § C) tai työkohtaisesti sovittujen yksikköhintojen perusteella.

9.2.1 Hinnoittelukausien huomioiminen yksikköhinnoitelluissa töissä

Ennen urakan jakamista yksikköhintoihin perustuvaa työn urakkahintaa korotetaan työehtosopimuksen osapuolten sopimilla hinnoittelukausien mukaisilla urakkahinnoittelukertoimilla siten, että työn urakkahinta jaetaan kunkin hinnoittelukauden aikana urakkaan tehtyjen ja jakoon osallistuvien työtuntien suhteessa.

Eri hinnoittelukausien urakkahinta saadaan, kun kauden aikana tehtyjä työtunteja vastaava osuus työn urakkahinnasta kerrotaan kyseisen kauden urakkahinnoittelukertoimella.

Jaettava urakkahinta saadaan laskemalla eri hinnoittelukausien urakkahinnoittelukertoimilla korjatut urakkahintaosuudet yhteen.

9.2.2 Hinnoittelukausien huomioiminen muissa kuin yksikköhinnoitelluissa töissä

Asuntotuotantohinnoittelulla samoin kuin urakalla tehtävissä muissa töissä työn urakkahintaa korotetaan eri palkankorotusajankohtina kulloinkin jäljellä olevan työmäärän osalta siten kuin työehtosopimuksen palkantarkistusta

koskevilla määräyksissä on sovittu. Jaettava urakkahinta saadaan laskemalla eri palkankorotuskausilta muodostuvat työn urakkahinnat yhteen.

9.2.3 Työalueen siistimisestä maksettava korvaus

Mikäli työryhmän tehtäväksi on osoitettu kohdan 7.15 mukainen työalueen siistiminen, korotetaan kohtien 9.2.1 tai 9.2.2 mukaista jaettavaa urakkahintaa kohdan 7.16 mukaisella kertoimella.

9.2.4 Urakan keskeytystyölisä- ja aikatyöpalkat sekä urakassa huomioitavaksi sovitut muut erät

Urakan kokonaishintaa muodostettaessa jaettavaan urakkahintaan lisätään myös:

- urakkatyön keskeytystyölisäpalkalla tehtyjen työtuntien arvo, ellei toisin ole sovittu
- aikatyötuntien arvo, mikäli kohdan 7.18 mukaan näin on sovittu
- urakkaan sisältyviksi sovitut urakan kokonaishintaan- ja jakoon vaikuttavat muut erät.

9.3 Jaettavan urakan kokonaishinnan muodostaminen

9.3.1 Kärkimiehen ajankäytön hyvityksen arvon lisääminen urakan kokonaishintaan

Kärkimiehen ajankäytön hyvityksen rahallinen arvo saadaan kertomalla kohdan 7.5 mukainen tuntimäärä urakan keskituntiansiolla.

Urakan keskituntiansio saadaan, kun kohdan 9.2 perusteella muodostettu urakan kokonaishinta jaetaan jaossa mukana olevien työtuntien summalla.

Jaettava urakan kokonaishinta saadaan, kun hyvityksen arvo lisätään kohdan 9.2 mukaan muodostettuun urakan kokonaishintaan.

Esimerkki jaettavan urakan kokonaishinnan muodostamisesta

(muutetaan saman muotoon kuin nykyinen esimerkki)

1. kauden kausikerroin = 1. kauden kaikki urakan jakoon osallistuvat tunnit /
Kaikkien kausien urakan jakoon osallistuvat tunnit

1. kauden urakkahinta = 1. kauden kausikerroin x työn urakkahinta x 1.
kauden urakkahinnoittelukerroin

2. kauden kausikerroin = 2. kauden kaikki urakan jakoon osallistuvat tunnit /
Kaikkien kausien urakan jakoon osallistuvat tunnit

2. kauden urakkahinta = 2. kauden kausikerroin x työn urakkahinta x 2.
kauden urakkahinnoittelukerroin

Jaettava urakkahinta = 1. kauden urakkahinta + 2. kauden urakkahinta

*Siistimiskorvauksen huomioiminen = Jaettava urakkahinta x kohdan 7.16 mukainen kerroin (1.025)

Urakan kokonaishinta = Jaettava urakkahinta + urakan jakoon osallistuvien ukli ja/tai aikapalkkojen arvo + jakoon osallistuvat muut mahdolliset erät

*Urakan keskituntiansio = Urakan kokonaishinta / kaikkien kausien urakanjakoon osallistuvat työtunnit

*Hyvitys kärkimiehen ajankäytöstä = Hyvitettävä tuntimäärä x urakan keskituntiansio

Jaettava urakan kokonaishinta = Urakan kokonaishinta + kärkimiehen ajankäytön hyvityksen arvo

Mikäli urakka jakautuu useammalle kuin kahdelle hinnoittelukaudelle niin kyseisten kausien urakkahinnat lasketaan vastaavasti kuin esimerkin kaudet 1 ja 2 ja ne otetaan huomioon muissa esimerkin kohdissa kuten kaudet 1 ja 2.

*Huomioidaan mikäli korvaus tai hyvitys tulee maksettavaksi

9.4 Urakan ulkopuolella maksettavat korvaukset ja lisät

Urakkahintaan ja -aikaan ei tule sisällyttää

- a) palkkoja ja/tai korvauksia matka-ajalta eikä matkakustannusten korvauksia
- b) ateriakorvauksia eikä päivärahoja
- c) yli- ja sunnuntaityölisiiä eikä viikkolepokorvauksia
- d) TES:n 7 § vuoro- ja olosuhteellisiä (3.5, 3.6, 12.2, 12.4 ja 14.3), 8 § B kärkimieslisiiä (7.2 ja 7.3), 10 § odotusajan palkkaa eikä 11 § ja 12 § mukaisia lisiiä
- e) tarvikkeiden kuljetuskustannuksia
- f) tilaajan tai päätoteuttajan järjestämiä perehdytystilaisuuksia
- g) työnantajan määräämän perehdyttäjän perehdyttämiseen käyttämiä aikaa.
- h) muita työehtosopimuksen perusteella maksettavia ansionmenetyksen korvauksia eikä vuosilomapalkkoja tai -korvauksia

9.5 Urakkatyöryhmän jäsenten jako-osuuksien laskemisessa sovellettava jakoperustepalkka

Urakkahinta jaetaan työhön osallistuneiden työntekijöiden kesken suhteessa heidän jakoperustepalkkaansa ja siihen työtuntimäärään, jonka kukin on tehnyt ko. urakassa.

9.5.1 Perustuntipalkka urakanjakoperusteena

Jakoperustepalkkana käytetään työntekijän perustuntipalkkaa, ellei kohdasta 9.5.2 muuta johdu.

Urakan jakamisessa, olipa jakoperustepalkkana perustuntipalkka tai kohdan 9.5.2 mukainen jakoperustepalkka, käytetään työntekijöiden työn alussa voimassa olleita em. palkkoja, ellei kyseessä ole palkkaryhmän noususta johtuva muutos.

Työntekijän palkkaryhmän muuttuessa työn aikana työntekijälle määritellään jako-osuudet erikseen kunkin palkkaryhmän aikana tehtyjen työtuntien mukaan.

9.5.2 Muu urakanjakoperuste

Yrityksen tai sen toimipisteen toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevat työntekijät voivat enemmistöpäätöksellä, siitä työnantajalle kirjallisesti ilmoittamalla, sopia alla olevat määräykset huomioiden kohdasta 9.5.1 poiketen muun kuin työntekijän perustuntipalkan käyttämisestä urakanjakoperusteena

Sovittavan urakanjakoperusteen tulee olla sellainen, että urakan jakoon osallistuvat kaikki palkkaryhmät S-5.

Urakanjakoperusteena palkkaryhmien välille voidaan sopia käytettäväksi joko palkkaryhmäkohtaisia perustuntipalkkoja (8 § A2 sarake A) tai palkkaryhmäkohtaisia urakan takuupalkkoja (8 § B 5.3).

Palkkaryhmien välillä voidaan sopia myös tasajaosta. Tasajaon tulee perustua edellisessä kappaleessa mainittuihin taulukko kohtaisiin palkkoihin.

Esimerkki: palkkaryhmät 3–5 tasajako (palkkaryhmän 5 urakan takuupalkan tai perustuntipalkan mukaan ja palkkaryhmät S-2 taulukko kohtaisen urakan takuupalkan tai perustuntipalkan mukaan).

Päätös urakanjakoperusteesta koskee seuraavan 12 kuukauden aikana aloitettavia urakkatyökohteita. Päätöksen käyttöönottoajankohta tulee ilmetä työnantajalle toimitetusta urakanjakoperustepäätöksestä.

Urakanjakoperusteena käytetään sitä urakanjakoperustetta, joka on ollut voimassa työkohteen aloitusajankohdan aikana työkohteen valmistumiseen saakka.

Palkkaryhmäkohtaiset urakanjakoperusteet tulee merkitä työmaasopimukseen aloitusajankohdassa voimassa olevan päätöksen mukaisesti. Tämän kohdan määräysten vastaiset päätökset urakanjakoperusteesta ovat mitättömiä ja niiden sijaan noudatetaan kohdan 9.5.1 mukaista urakanjakoperustetta.

Voimaantulomääräys: Tämä määräys koskee 1.4.2022 jälkeen tehtyjä työntekijöiden päätöksiä urakanjakoperusteesta.

9.6 Urakkatyöryhmän jäsenten jako-osuuksien ja loppupohjien laskeminen

Urakkatyöryhmän jäsenten osuus jaettavasta urakasta lasketaan työn urakkatuottokertoimen avulla.

Urakkatuottokerroin muodostetaan, kun kohdan 9.3 mukainen jaettava urakan kokonaishinta jaetaan kunkin urakkatyöryhmän jäsenen urakan jaossa huomioon otettavien työtuntien ja jakoperustepalkkojen tulojen yhteenlasketulla määrällä.

Kunkin jäsenen osuus jaettavasta urakasta saadaan, kun työn urakkatuottokertoimella kerrotaan työntekijän jakoperustepalkan ja hänen urakan jaossa huomioitavien työtuntiansa tulo.

Urakkatyöryhmän jäsenen loppupohjien määrä saadaan, kun edellisessä kappaleessa kuvatulla tavalla lasketusta työntekijäkohtaisesta osuudesta vähennetään työntekijälle työn aikana maksetun urakkapalkan ja urakan jaossa mukana olevien aika- ja keskeytystyölisäpalkkojen sekä työntekijälle mahdollisesti maksettujen urakan välipohjien summa.

Esimerkki urakan jakamisesta

(muutetaan saman muotoon kuin nykyinen esimerkki)

Huom. ”työntekijällä” tarkoitetaan tässä esimerkissä urakan jakoon osallistuvaa urakkatyöryhmän jäsentä ja ”urakan jakoon osallistuvilla tunneilla” työntekijän kaikkia työmaasopimuksen tai työehtosopimuksen perusteella urakan jaossa huomioitavia työtunteja (urakkatyötunnit, urakankeskeytyslisätunnit ja/tai aikatyötunnit)

Työntekijän jakoperuste = Työntekijän urakan jakoon osallistuvat tunnit x työntekijän jakoperustepalkka

Urakkatuottokerroin = Jaettava urakan kokonaishinta / Työntekijöiden jakoperusteiden summa

Työntekijän osuus = Urakkatuottokerroin x työntekijän jakoperuste

Työntekijän loppupohjat = Työntekijän osuus – (työnaikaiset palkat + välipohjat)

9.7 Urakkaan kuuluvia töitä tehneet vuokratyöntekijät urakkaa jaettaessa

Urakan tuottoa ja urakkatyöryhmän jäsenten jako-osuuksia laskettaessa urakkaan kuuluvaa työtä tehneen vuokratyöntekijän urakan tuotossa ja jaossa huomioitava työ ja sen arvo määritetään samojen periaatteiden mukaan kuin vuokratyövoimaa käyttävän yrityksen omien työntekijöiden osalta.

Vuokratyöntekijälle laskelman mukaan maksettavasta palkasta vastaa vuokratyöntekijän työnantaja.

Vuokratyövoiman käyttöä ja vuokratyöntekijöille urakkatyössä maksettavaan palkkaan liittyvää ilmoitusvelvollisuutta koskevat määräykset ilmenevät tämän työehtosopimuksen liitteenä 6 olevan yleissopimuksen kohdasta 6.4.3.

10 Urakkasumman maksaminen

10.1 Urakan loppupohjien maksaminen

Se osa työn urakkahinnasta, josta osapuolet ovat loppuselvitysajan kuluessa yhtä mieltä, tulee maksaa työntekijöille seuraavan normaalin palkanmaksun yhteydessä viivyttämättä, huomioiden 16 § mukainen palkanlaskenta-aika.

Urakkahinnan jäljelle jäänyt osa, jota ei ole selvitetty urakan loppuselvitysaikana tai josta osapuolet ovat olleet erimielisiä, on jaettava ja maksettava työntekijöille viivyttämättä edellä todettujen periaatteiden mukaan maksettavan määrän tultua selvitettyksi. Sama koskee myös tilanteita, joissa työn urakkahinta määräytyy kohdan 8.6 mukaan.

10.2 Loppupohjien maksun viivästyminen

Mikäli työn urakkahinnan tai sen osan maksaminen viivästyy kohdan 8.4 mukaisesta loppuselvitysajasta (30 tai 10 työpäivää) ja sitä seuraavasta normaalista palkanmaksuajankohdasta, on maksettavaan määrään lisättävä viivästyskorkoa korkolain mukaisesti, mikäli ei toisin sovita.

10.3 Urakkatyön aikana liian suurena maksetun urakkapalkan oikaiseminen

Mikäli osapuolet ovat urakan kestäessä arvioineet väärin urakan tuottavuuden ja loppuselvityksen tai jakolaskelman laatimisen yhteydessä todetaan urakkapalkkoja ja/tai välipohjia maksetun enemmän kuin jaettava urakan kokonaishinta edellyttää, oikaistaan virhe huomioiden kohdan 5.3 mukaiset määräykset, urakan jaon yhteydessä tai myöhemmin maksettavissa palkkaerissä työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 17 §:n määrittelemällä tavalla.

10.4 Urakanjakoselvitys

Urakanjakoselvityksestä tulee selvittää kunkin työntekijän urakkaan tekemät tunnit, perustuntipalkka, urakkahinnoittelukerroin, urakkatuottokerroin, maksetut urakkaennakot, jakoperustepalkka ja loppupohjina maksettavat määrät. Vastaavat tiedot annetaan pääluottamusmiehelle hänen niitä pyytäessään.

Urakkatyöryhmän jäsenille on annettava urakan loppupohjien maksamisen yhteydessä kirjallinen urakanjakoselvitys edellyttäen, että jokainen työryhmän jäsen on tämän työmaasopimuksessa tai muulla tavoin hyväksynyt.

11 Katkaistu urakka

11.1 Väliaikaisesti katkaistu urakka

Urakan katkaisua pidetään väliaikaisena silloin, kun urakka keskeytyy tilaajasta johtuvasta syystä ennalta tiedettävästi, enintään kolmen (3) kuukauden ajaksi ja sama urakkaryhmä jatkaa työtä keskeytyksen jälkeen.

Ennen keskeytystä tehdyn työmäärän osuus kokonaisurakasta lasketaan vertaamalla tehtyä tuntimäärää arvioituun kokonaistuntimäärään.

Em. tavalla laskettu osuus urakasta maksetaan ja jaetaan työryhmän jäsenille tehtyjen työtuntien suhteessa jakoperusteet huomioiden. Maksetut summat otetaan huomioon urakan loppuselvityksen ja jaon yhteydessä.

11.2 Lopullisesti katkaistu urakka

Urakka on lopullisesti katkaistu, jos keskeytyksen jälkeen sama urakkatyöryhmä saman työnantajan palveluksessa ei voi jatkaa urakkaa tai kun osapuolet muusta syystä toteavat, että sitä ei voida enää jatkaa.

Urakka katsotaan lopullisesti katkaistuksi myös silloin, kun keskeytys jatkuu yli kolme (3) kuukautta, ellei erikseen sovita urakan jatkamisesta saman urakkatyöryhmän toimesta.

Lopullisesti katkaistu urakka selvitetään ja maksetaan kohtien 8, 9 ja 10 määräysten mukaan.

12 Urakkapalkkaan tai sen määräytymiseen liittyvien erimielisyyksien ratkaiseminen

Mikäli osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen urakan loppuselvityksestä, työn urakkahinnasta, jaettavasta urakkahinnasta, urakan jakamisesta tai maksamisesta kohtien 8, 9 ja 10 määräysten mukaan, erimielisyys selvitetään työehtosopimuksen (24 §) neuvottelujärjestyksen mukaisesti ja tarvittaessa laaditaan erimielisyysmuistio, johon kirjataan yksilöidysti erimielisyyden syynä olevat seikat sekä osapuolien kannanotot.

Samoin toimitaan, mikäli osapuolet eivät ole yhtä mieltä kohdan 11 mukaisesta urakan katkaisusta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä.

— — —

18 § SAIRAUSAIKA, ÄITIYS-, ISYYS- JA TILAPÄINEN HOITOVAPAA

Muutetaan 18 §:n pykälän otsikko seuraavasti:

18 § SAIRAUSAIKA, LÄÄKÄRINTARKASTUKSET SEKÄ PERHE- JA HOITOVAPAAT

Muutetaan väliotsikko ”Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa sekä hoitovapaa” muotoon ”Perhevapaat”.

Lisätään edellä mainitun muutetun väliotsikon alle uusi alaotsikko:

”Raskaus- ja vanhempainvapaa”

Muutetaan kohdat 1–4 seuraavasti ja lisätään uusi pöytäkirjamerkintä:

1 Sairausvakuutuslain mukaiseen raskausrahaan ja vanhempainrahaan oikeutetulle synnyttävälle vanhemmalle maksetaan raskausvapaan ja sitä seuraavan vanhempainvapaan ajalta ansionmenetyksen korvausta yhteensä 56 kalenteripäivän pituiseen ajanjaksoon sisältyviltä työpäiviltä, mikäli työsuhde on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta ennen lapsen syntymää.

2 Työntekijän adoptoidessa alle kouluikäisen lapsen maksetaan hänelle edellä kohdassa 1 todetuin periaattein adoptioon perustuvan vanhempainvapaan ajalta ansionmenetyksen korvausta kolmen kuukauden pituiseen ajanjaksoon sisältyviltä työpäiviltä, jos hän lapsen huoltajana vastaa pääasiallisesti lapsen hoivasta ja huolenpidosta lapsen hoitoon ottamispäivän jälkeen.

3 Työnantajaan työsuhteessa olevalle lapsen huoltajana olevalle muulle kuin kohdissa 1 ja 2 tarkoitetulle vanhemmalle maksetaan kohdassa 1 mainituin työsuhteen pituutta koskevin edellytyksin työntekijän pitämän vanhempainvapaan ajalta ansionmenetyksen korvausta viideltä (5) työpäivältä.

4 Ansionmenetyksen korvaus kohdissa 1-3 määräytyy työntekijän säännöllisen työajan ja työehtosopimuksen 9 §:n korvauskeskituntiansion mukaan. Työnantaja on oikeutettu nostamaan vastaavalta ajanjaksolta työntekijälle sairausvakuutuslain mukaan tulevan päivärahan.

Pöytäkirjamerkintä

Kohdassa 2 mainittu pääasiallinen hoiva ja huolenpitovastuu määritellään sille huoltajana toimivalle adoptiovanhemmalle joka ensimmäisenä pitää yhdenjaksoisesti 19 arkipäivää tai tätä enemmän sairausvakuutuslain tarkoittamaa vanhempainvapaata lapsen hoitoon ottamispäivän jälkeen. Vastaavaa periaatetta noudatetaan myös tilanteissa, joissa adoptoitavia lapsia on samanaikaisesti enemmän kuin yksi.

Voimaantulomääräys

Määräystä noudatetaan muuttuneessa muodossaan sairausvakuutuslain mukaisiin raskaus- ja vanhempainvapaisiin, jotka alkavat tämän työehtosopimuksen voimaantuloajankohdan jälkeen.

— — — —

22 § TYÖVÄLINEET JA SUOJAVAATETUS

Muutetaan kohta 2 seuraavasti:

2 Suojavarusteet

Työsuhteessa olevalle työntekijälle annetaan omaksi tai käyttöön suojapuku, turvajalkineet, suojakypärä, kuulosuojaimet ja suojalasit, jotka ovat tarvittaessa näkökyvyn mukaan hiotut.

Suojapukuja annetaan keskimäärin kaksi ja turvajalkineita yhdet vuodessa, elleivät olosuhteet tai käyttötarve muuta edellytä. Yrityksessä voidaan sopia muusta vastaavasta menettelystä.

Työntekijälle tulee lisäksi antaa omaksi tai käyttöön työskentelyolosuhteista riippuen asianmukainen suojavaatetus, kuten esimerkiksi:

- a) kylmien sääolosuhteiden vaatima lämpöhaalari tai vastaava sekä muut työvaatetukselle asetettavat erityisvaatimukset täyttävät jalkineet, kuten lämpöturvajalkineet
- b) kosteiden olosuhteiden vaatima sadevaatetus ja vettä pitävät jalkineet. Suojavaatetuksessa tulee ottaa huomioon työskentelyolosuhteiden edellyttämä paloturvallisuus.

Työnantaja vastaa siitä, että suojavarusteiden ominaisuuksien, hankinnan, huollon ja puhtaanapidon ja käytön osalta noudatetaan [valtioneuvoston asetusta henkilösuojainten valinnasta ja käytöstä työssä](#) (427/2021, voimassa 1.8.2021 alkaen).

Henkilösuojainten tulee olla ergonomia ja työntekijän terveydentila huomioon ottaen sopivia edellä mainitun asetuksen 4 §:n edellyttämällä tavalla.

Työntekijä on velvollinen toimimaan hänelle annettujen suojavarusteiden käyttöä ja työturvallisuutta koskevien määräysten mukaisesti.

6 TYÖRYHMÄT JA MUUT ASIAT

6.1 Urakkatyötä koskeva työryhmä

Työryhmä toimii jatkuvan neuvottelun periaatteella ja tekee

- a) 31.8.2023 mennessä työehtosopimuksen osapuolina oleville järjestöille tarpeelliseksi katsomansa esitykset työehtosopimuksen 8 § B kohdan 4.1 tarkoittamaan työmaasopimuslomakkeeseen tehtävistä päivityksistä sekä laatii esitykset työehtosopimuksen 8 § B kohdassa 8.5 tarkoitetuista vertailu- ja eroavaisuuspöytäkirjalomakkeista sekä kohdassa 8.7 tarkoitettusta mittauspöytäkirjalomakkeesta sekä edellä mainittujen lomakkeiden käyttöönottoajankohdista.

- b) tarvittaessa työehtosopimuksen osapuolina oleville järjestöille esityksen ”Urakkalaskentaesimerkit”-kirjaseen tehtävistä muutoksista; samoin kuin
- c) tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä työehtosopimuksen osapuolina oleville järjestöille työehtosopimuksen 8 § B määräyksien tulkinnoista sekä määräyksiä koskevista mahdollisista muutoksista ja edellä mainittujen tulkintojen ja muutosten käyttöönottoajankohdista.

6.2 Asuntotuotantotyöryhmä

Työryhmä tekee 31.10.2024 mennessä tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä työehtosopimuksen 8 § B 5.2.1 kohdassa tarkoitetun asuntotuotantohinnoittelun ja asuntotuotantohinnoitteluun liittyvien urakkatyömääräysten mahdollisista muutoksista ja edellä mainittujen muutosten käyttöönottoajankohdista.

6.3 Työpaikoilla tapahtuva ammatillinen koulutus ja työvoiman saanti

Sopijaosapuolet seuraavat sopimuskauden aikana toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistusta ja siihen liittyvää koulutussopimukseen perustuvaa työpaikoilla tapahtuvaa oppimista. Tavoitteena on selvittää, miten työpaikoilla tapahtuva opetus vaikuttaa työpaikkaohjaajien tehtävänkuvaan ja palkkaukseen sekä työpaikan yhteistoimintaan ja työntekijöiden asemaan, työhön, sähkötyöturvallisuuteen ja ansionmuodostukseen erityisesti urakalla tehtävissä töissä. Sopijaosapuolet arvioivat selvityksen perusteella edellyttääkö ammatillisen koulutuksen uudistus työehtosopimuksen määräysten muuttamista.

Sopijaosapuolet tarkastelevat sopimuskauden aikana myös ammatillisen koulutuksen laatua ja saatavuutta sekä sitä, vastaako koulutus alan yritysten ja henkilöstön tarpeita sekä selvittävät myös mahdollisuuksia yhteisiin toimenpiteisiin osaavan työvoiman saannin turvaamiseksi.

Osapuolet toteavat työehtosopimuksen 12 §:ään liittyen seuraavaa:

Sopijaosapuolet pitävät tärkeänä, että sähköalan perustutkintoja suorittavien opiskelijoiden koulutussopimuksen perusteella yrityksessä tapahtuva oppiminen toteutetaan siten, että opiskelijoille annetaan mahdollisimman hyvät edellytykset oppia käytännön työelämän taitoja henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Sopijapuolet toteavat edelleen, että yrityksellä tulee olla mahdollisuudet toteuttaa koulutussopimukseen ja/tai oppisopimuskoulutuksen mukainen oppiminen ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain (531/2017) mukaisesti.

Liitot suosittelevat, että työehtosopimuksen 12 §:ään liittyen koulutus- tai oppisopimukseen perustuvan opiskelun toimintatavat ja yleiset periaatteet käydään läpi yrityskohtaisessa yhteistoimintaelimessä tai pääluottamusmiehen kanssa.

Liitot korostavat, että koulutussopimukseen perustuvalla työnteolla ei ole tarkoitus korvata yrityksen tilapäistä tai pysyvää työvoiman tarvetta.

Liitot toteavat, että työpaikkaohjaajaksi ryhtyminen on vapaaehtoista ja henkilön tulee olla tehtävään halukas, motivoitunut ja riittävän ammattitaitoinen. Riittävä ammattitaito useissa tapauksissa edellyttää palkkaryhmän 3 osaamista.

7 JATKUVAN NEUVOTTELUN PERIAATE

Sopijaosapuolet jatkavat vireillä olevien ja esille nousevien asioiden käsittelyä jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti.

8 ALLEKIRJOITUKSET

Pöytäkirja allekirjoitetaan sähköisesti

Pöytäkirjan vakuudeksi

Sähkötekniset työnantajat STTA ry

Esa Larsén

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Tuomas Aarto

Minna Ääri

Sähköalojen ammattiliitto ry

Sauli Vääntti

Hannu Luukkonen